

השבת בהלכה על פי פסיקותיו של הרב יצחק נסים זצ"ל

כולנו חפצים לשמור את השבת לפי ההלכה. האם אנחנו באמת יודעים מה ההלכה אומרת בכל מקרה? הרי כדי לדעת מה אומרת ההלכה צריך לשבת וללמוד הרבה. הפתרון - ללכת לשאול את הרב. היום נלמד איך הרב יצחק נסים זצ"ל ענה על שאלות שנשאל בהלכה, ונראה עד כמה השאלות שנשאלו - קשורות לכל אחד מאיתנו.

כיבוד נערים בקריאת פסוקי דזמרא בציבור בשבת ויום טוב

ב"ה, י"א שבט תשכ"ב

לכבוד ה"ה גבאי בית הכנסת היכל מהר"ך

רחוב זבולון 21 תל אביב

א.ג.

בדבר שאלתכם שהנהגתם בבית הכנסת שלכם שבשבת ויו"ט יקראו הנערים הזמירות בשפה ברורה ובנעימה וכדי למשוך את הנוער לבית הכנסת ולתפילה, ואין מנהג זה מוצא חן בעיני הזקנים, ורצונכם לדעת אם יש מניעה לזה מן הדין.

הנה אם המזמורים מתחלקים בין הנערים שכל אחד קורא מזמור אחד או שניים ולא כולם קוראים ביחד הרי זה טוב ויפה.

ועיין בספר בן איש חי שנה א' פרשת ויגש אות ג' שכתב וז"ל:

בשבת ויום טוב מנהג כמה מקומות שיעמדו ילדים על התיבה והם אמרו הזמירות מתחילת הודו עד סוף השירה. מכל מקום צריכים להיזהר שהשם מלך וברוך שאמר השליח ציבור וכו', ע"ש. והיינו אם הילדים אינם בני מצווה, אבל אם הם בני מצווה יכולים לומר גם השם מלך וברוך שאמר. אם נהגתם כן אין כל חשש בזה מן הדין.

בבבא רב, יצחק נסים

והוסיף הרב בן איש חי שם, וכן מנהג בעירנו בגדד, וכן שמעתי שנוהגים עולי בבל גם בארץ, שכל ילד הראוי אומר מזמור אחד או שניים לבדו בקול רם, אבל לא כמה ילדים יחדיו. אכן מנהג תימן שכל הציבור יחדיו אומרים כל הזמירות בקול רם כאיש אחד ובנעימה.

(הרב יצחק נסים, לכלל ולפרט הלכות קצובות, א, עמ' ש-שא)

1 עיינו בתשובה שמופיעה כאן, וסמנו (בקו) בתוך דברי הרב את השאלה שעליה הוא עונה.

2 א. האם לשמוע בקול הזקנים?

ב. האם טוב שנערים יקראו פסוקי דזמרה?

ג. האם כל המנהגים נכונים?

ד. האם קוראים פסוקי דזמרה בשבת?

3 האם אתם קוראים את פסוקי דזמרה בקול רם בבית הכנסת? אם כן, ספרו איך אתם מרגישים:

---

4 הרב אומר שלקראו את פסוקי דזמרה בקול רם זה "טוב ויפה", אבל לא בכל מקרה. באיזה מקרה זה לא טוב? (הקיפו בעיגול):

כשכולם קוראים ביחד ונוצר בלגן / כשאנשים מתקושטים ביניהם מי יקרא / כשהזקנים קוראים

5 הרב נסים ביסס את תשובתו על דברי ה"בן איש חי", הוא הרב יוסף חיים מבגדאד. הרב אומר שאם הילדים הם בני מצווה הם יכולים לקרוא גם

6 באיזו עדה נהגו, לפי דברי הרב, לקרוא את כל פסוקי דזמרה בקול רם ובנעימה? _____.

האם אתה יודע על עוד עדה שנוהגת כך?

---

7 מדוע לדעתך הרב אומר ששוב שנערים יקראו את פסוקי דזמרה?

הימנעות מאריכות בתפילה בשבת בבוקר כדי לקרב את הנוער

ב"ה, ירושלים, כ"ז בניסן התשכ"ז

לכבוד: מר מה דוד זאגה יצ"ו

נשיא קהילת קאן, ג'ואן לה־פאן ואנטיב צרפת

שלום וישע רב

שאלתני על הנוער שממעט לבקר בבית הכנסת ביום השבת בשל אריכות התפילה, הנמשכת כארבע שעות, ובשל כך מרבים לשוחח ולא להקשיב לתפילות. ודאי שאם נכון שזו הסיבה ראוי למעט באריכות ולצמצם זאת לשעה וחצי בערך, שכן נהוג בהרבה בתי כנסיות בארץ הקודש, ויש אפשרות להתפלל בזמן זה בנחת וכל התפילה בנעימה ולהזהיר להקשיב לתפילה ולא לשוחח

בבוא רבו, יצחק נסים

(הרב יצחק נסים, לכלל ולפרט הלכות קצובות, א, עמ' שט)

8 עיינו בתשובה לשאלה ששאל הרב מצרפת. אילו מילים מופיעות גם בתשובה זו וגם בתשובה הקודמת?

9 השלם: לדעת הרב כדי שהתפילה תהיה נעימה כדאי

10 המשותף לשתי התשובות - בשתיהן הרב...

א. רוצה לקרב את הנוער לתפילה ג. מבקש שלא ישמעו בקול הזקנים

11 אומר שצריך להקשיב לתפילה ד. מעודד את האנשים לעלות לארץ

ב"ה ירושלים, ג' בטבת התשכ"ב

לכבוד מר ש.ז. שרגאי יצ"ו,

ראש מחלקת העלייה של הסוכנות היהודית, ירושלים

מר שרגאי הנכבד,

קיבלתי מכתבו מיום כ' בכסלו ש"ז.

בידי המחלקת העלייה של הסוכנות היהודית יש בוודאי ידיעות מפורטות ומדוייקות על מצב יהודי מרוקו, ואם יש בכך משום פיקוח נפש.

לפיכך אם המחלקה בדעה שיש בהעלאתם משום פיקוח נפש וכל עיכוב ביציאה עלול לגרום לביטול

הרשות לצאת את מרוקו - מותרת יציאתם בשבת.

כמובן בהגיע העולים לנמל - יש להקפיד ולמנוע כל פעולה הכרוכה בחילול שבת ע"י יהודי מאן דהוא.

בבוא רבו, יצחק נסים

(הרב יצחק נסים, לכלל ולפרט הלכות קצובות, א, עמ' רנז)

12 התשובה שלפניכם עוסקת בהבאת עולים ממרוקו לנמל מרסיי (בצרפת), בשבת. ראשי הסוכנות היהודית התלבטו אם מותר לחלל שבת לצורך משימה זו. עיינו בתשובה והסבירו מדוע היה חשש סכנה (רמז: המילים של הרב "וכל עיכוב ביציאה עלול לגרום לביטול הרשות לצאת את מרוקו") ומה פסק הרב בשל החשש הזה.

---

13 הרב אומר שהוא סומך על אנשי הסוכנות היהודית שהם יודעים אם אכן נשקפת סכנה, כי...
 1. הם היו במרוקו.
 2. הם היו בצרפת.
 3. יש בידיהם ידיעות מפורטות.
 4. הם רוצים שיהודים יעלו לארץ.

14 הרב מוסיף הערה הלכתית חשובה:
 "בהגיע העולים לנמל יש _____ כל פעולה הקשורה בחילול שבת ע"י יהודי".

15 השלימו בטבלה מה ניתן ללמוד מתשובה זו:

מדברי הרב	ניתן ללמוד
"מותרת יציאתם בשבת"	
"להקפיד ולמנוע כל פעולה הכרוכה בחילול שבת"	
"מר שרגאי הנכבד"	

16 אי אפשר לכתוב על בית הרב נסים בלי לומר דברים אקדמים על המוסד של קבע שהוא הקדוש בשבתות. לא היה זה קונקרטיל קטן של אנשים אקדמים ששרו לביתו אחרי תפלת השבת, אלא בשורים של קבוצות שמונו עשרות, לפעמים יותר, בשתיים או בשלוש משמרות. במרכזו של כל מפגש עמדה שיחה מפי הרב שפונה לפי בחירת האורחים, שבאו מחוגים שונים (לעתים גם לא יהודים) ודעותיהם היו שונות. עם כלם היה הרב מנהל וכוחים בדרכי נעם. דבריו הפעמינו את הלבוש ורגשו צעירים וזקנים יחדיו. בני המשפחה נרתמו למבצעי הארוח בטוב טעם וללא עזרה מזולתם. (מאיר בניהו ושאלו מייזליש, מן ההר אל העם)

הסיפור מלמד על:
